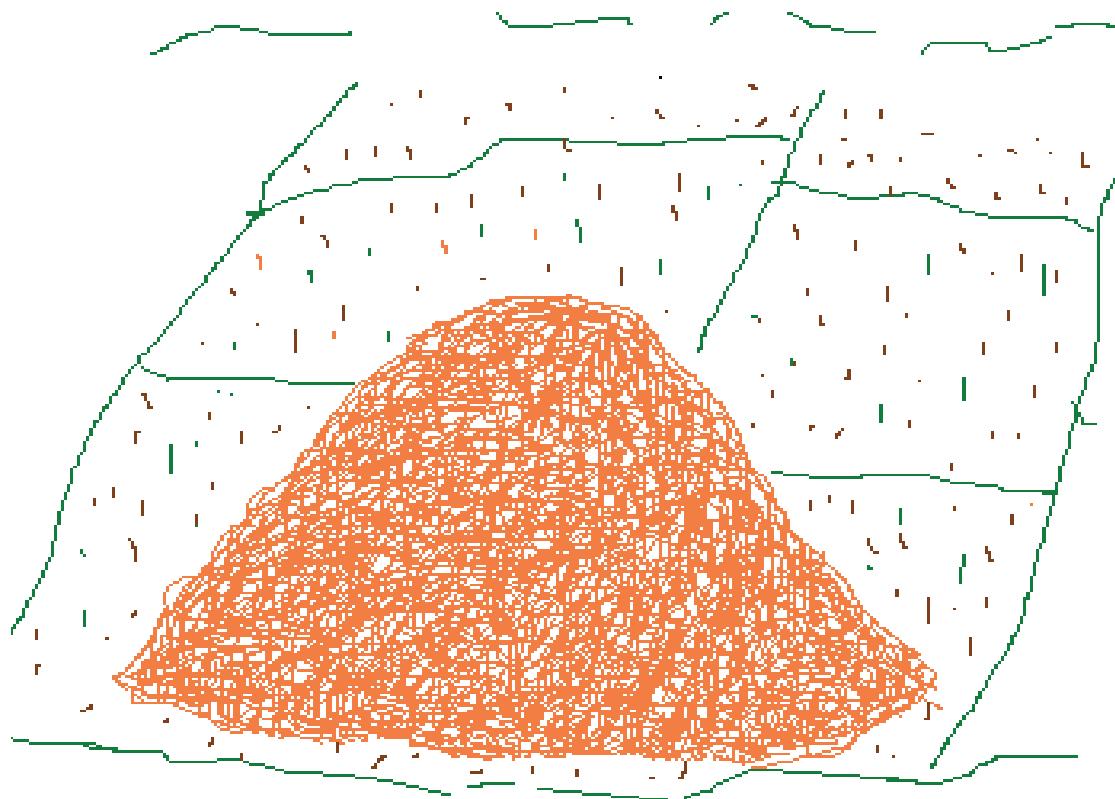

ເຕັກນິກ

ການຮັດຜຸນບິນ ບັນປຸງບໍາລຸງດິນ

ເອກະສານ ປະກອບການຝຶກອົບຮົມ 28:

CETDU
Central Extension
Training and
Development Unit

ບໍ່ມີໃນການສົ່ງເສີນກະສິກຳ ແລ້ວຫົວຂໍ້ຕໍ່ເນື່ອງຊື່ງລວມມີ:

- ວິທີການສົ່ງເສີນ (ພາກ 1 ຫາ 19)
- ເຄື່ອງນີ້ສໍາລັບວິທີການສົ່ງເສີນກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້
- ບໍ່ມີ ກ່ຽວກັບເຕັກນິກ ກະສິກຳ ສ່ວງສັດ ປູກຝຶ່ງຫລັກສູດ (ຜະນັກ
ງານສົ່ງເສີນ ຂັ້ນເມືອງ ແລະພະນັກງານສົ່ງເສີນຂັ້ນບ້ານ)

ບໍ່ມີດັ່ງກ່າວແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຢ່າຍຂັ້ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ
ນຳລະເໜີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງວິທີການສົ່ງເສີນກະສິກຳ. ບໍ່ມີດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກ
ຝັດທະນາໃນບາດກ່າວທຳອິດຂອງໂຄງການ Leap ໂດຍການ ຮ່ວມມືກັບພະນັກງານຄຸຟິກ
ຂອງກອງສົ່ງເສີນກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ (ໂດຍແມ່ນ ພະນັກງານວິຊາການ CETDU)
ຄວາມນັ້ງທານາຍແມ່ນເຜື່ອຝັດທະນາເປັນເຕືອງນີ້ໃຫ້ພະນັກງານ ສົ່ງເສີນຂັ້ນເມືອງສາ
ມາດຖ່າຍຫອດໄປເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ.

**Laos Extension for Agriculture Project
P.O. Box 9159**

Vientiane, Lao P.D.R.

Tel/fax: 021 732 162 Mobile: 020 5526277

Email: leap@laoex.org

Email: cetdu@laoex.org

ເອກະສານ 28:

ເຕັກນິກການເຮັດຝູນບົ່ນ ເຜື່ອປັບປຸງບໍາລຸງດິນ

ສາລະບານ

ວິທີການເຮັດຝູນບົ່ນ	1
ຝູນບົ່ນແມ່ນຫຍັງ ?	1
ຄຸນປະໂຫຍດຂອງຝູນບົ່ນ	1
ວັດຖຸທີ່ໃຊ້ເຮັດຝູນບົ່ນ	2
ສະຖານທີ່ໃນການເຮັດຝູນບົ່ນ	2
ການນຳໃຊ້ເຜື່ອເຮັດຝູນບົ່ນ	3
ຂັ້ນຕອນໃນການເຮັດຝູນບົ່ນ	4
ໄລຍະເວລາເຮັດຝູນບົ່ນ	6
ແຮ່ທາດຕ່າງໆໃນຝູນບົ່ນທີ່ເປັນແລ້ວ	7

ករងសៀវភៅ ភាសាខ្មែរ និង ភាសាអង់គ្លេស
ដែលបានរៀបចំឡើង និង ពិនិត្យឡើង នៅក្នុងការងារ
ការអនុវត្តន៍យោង នៃការបង្ហាញ និង ការបង្ហាញ នៃការងារ

ເຕັກນິກກາມເຮັດຝູນບິ່ນ ເຜື້ອບັບປຸງບໍ່າລຸງດິນ

1. វិທីការណ៍ទេសដំឡើង

1.1. ផ្តល់បន្ថីមរាមនាយក ?

ແມ່ນຜົນອີນຊີຂະນິດໜີ້ງ ທີ່ໄດ້ຈາກການນຳເລື້ອເສດພິດຕ່າງໆນາ
ບຶ້ນໄວ້ ໃຫ້ຜູ້ເປົ້ອຍ ໂດຍກິດຈະກຳ ຂອງຈຸລິນຊີ ຈົນກາຍຈາກສະພາບເດີນ
ມາເປັນລົນໜ້າຕາມປິນດຳ ທີ່ມີລັກສະນະອ່ອນນວນ ແລະບໍ່ມີກິນເຫັນ .

1.2. ຄົນປະໂຫຍດຂອງຜົນບົ່ມ

- ຊ່ວຍໃນການປັບປຸງບໍາລຸງດິນ ເພີ່ມປະລິມານອິນຊີວັດຖຸແກ່ດິນ ແລະ ທາດອາຫານໃຫ້ແກ່ຝຶດ, ເຮັດໃຫ້ສະພາບໂຄງສ້າງຂອງດິນເພົະສົນ ຕໍ່ການຕັບໂຕຂອງຝຶດ ແລະ ຜູ້ຜູ້ລະດວກໃນການກຽນດິນ ເພີ່ມການ ລະບາຍອາກາດ ແລະ ນ້ຳໃນດິນໝຽວ ແລະ ເພີ່ມຄວາມສໍາາດໃນການ ອຸ່ນນ້ຳໃນດິນຊາຍ
  - ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ ໃນການໃຊ້ຝູ້ນເຄີມສ່ວນໜີ້ງ ແລະ ເກີດໃຫ້ເພີ່ມຜົນ ຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳໄດ້ດິນ ຫ້າງເປັນວັດຖຸທີ່ຫາໄດ້ຈ່າຍໃນຫ້ອງທຶນ
  - ຊ່ວຍກຳຈັດເສດິດ ແລະ ວັດສະົບທັງຫຼາຍໃຫ້ໝົດໄປ, ເຮັດໃຫ້ສະພາບສົ່ງແວດລ້ອມ, ບໍລິເວນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ໄຣນາ ຕະຫຼອດອດແມ່ນ້ຳລໍາທານສະອາດ ຫ້າງຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກການຈຸດເຜົາທຳລາຍເສດິດ ໂດຍບໍ່ໃກ້ຕ້ອງຕາມວິທີ.

1.3. ວັດຖຸທີ່ໃຊ້ເຮັດຝູນບິນ

1. ເສດີດຕ່າງໆ ທີ່ເປັນວັດຖຸ ໜີ້ອີ້ນຈາກໄຮ່ນາເຊື່ນ: ເຜືອງ, ຕຳເຜືອງ,
ຕື່ນ ແລະ ລຳສາລີ, ເປືອກພາກຖືວ, ເສດຫຍໍາ ແລະ ໃປໄມ້ທຸກຂະນິດ
2. ວັດຖຸເສດີຕື້ນຈາກໂຮງງານອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆເຊື່ນ: ຂີ້ແກບ, ຂີ້ເລື່ອຍ
ເສດອ້ອຍ ແລະ ອື່ນງ
3. ເປັນອົງປະກອບເຊື່ນ: ຝູນເລົ່າເຜື່ອໃຊ້ເປັນແຫຼ່ງອາຫານຂອງຈຸລິນຊີ
4. ເຊື້ອຈຸລິນຊີເຜື່ອຜົນປະລິນານ ຂອງຈຸລິນຊີໃນກອງຝູນບິນຊ່ວຍໃຫ້
ເປັນຝູນບິນໄວຂຶ້ນ
5. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ມີ: ຈິກຊ້ວນ, ຄາດ, ບົວໜີດນ້ຳ, ອ່າງນ້ຳ, ໄມ້ແມ້ດ, ຜ້າ
ຢ່າງປຶກ, ຜ້າ, ກະຕ່າ ຫຼືເຂົ້າງ.

1.4. ສະຖານທີ່ໃນການເຮັດຝູນບິນ

1. ຕ້ອງຕັ້ງຢູ່ໄກແຫຼ່ງວັດຖຸ ທີ່ນໍາໃຊ້, ໄກແຫຼ່ງນ້ຳ, ບ່ອນທີ່ນ້ຳບໍ່ຖ້ວນເຖິງ
2. ໄກກັບສະຖານທີ່ ທີ່ຈະນຳເວົາຝູນບິນໄປໃຊ້
3. ຜົນທີ່ຮອງກອງຝູນ ຕ້ອງເຮັດໃຫ້ຄາບຝວງຈະຊຸດເປັນຂຸນ ຫຼືເຮັດເປັນ
ອ່າງກໍໄດ້.

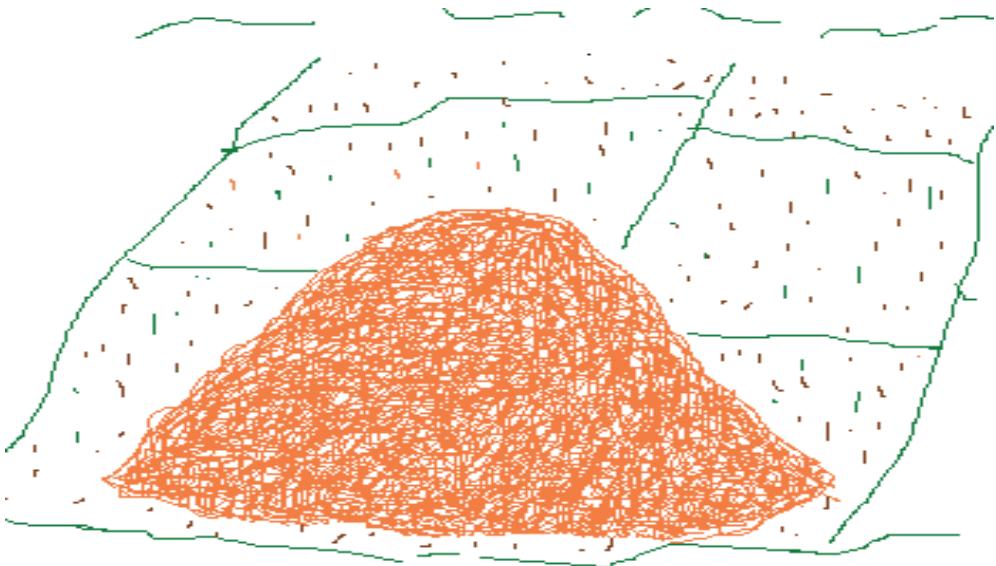

ຮູບ.1. ສະຖານທີ່ເຮັດຝູນບິນ

1.5. ການນຳໃຊ້ເຜືອງເຮັດຝູນບິນ

1.5.1. ວັດຖຸທີ່ນຳໃຊ້

- ເຜືອງ 1.000 ກິໂລ, ຝູນຄອກ (ຂໍ້ວິວ, ຂໍ້ຄວາຍ, ຂໍ້ໄກ ...) ປະມານ 50 ກິໂລ
  - ຂໍ້ເທົ່າ 10 ກິໂລ
  - ປຸນຂາວ 1 ກິໂລ
  - ຮໍາ 1 ກິໂລ
  - ເຮົາໄດ້ວັດຕາສ່ວນ : 1000 : 10 : 1
- ໃນເງື່ອນໄຂມີຂໍ້ສົດ, ປຸນຂາວ ແລະ ຮຳກັງ ພົມມືນ
- ໃນນັ້ນສາມາດນຳໃຊ້ຈູນແມີ ສູດ 16 : 20 : 00 ຫຼື 46 : 00 : 00 ເຜີ່ນໃນ
ວັດຕາ 1 ຫາ 2 ກິໂລ / 1000 ກິໂລເຜືອງ.

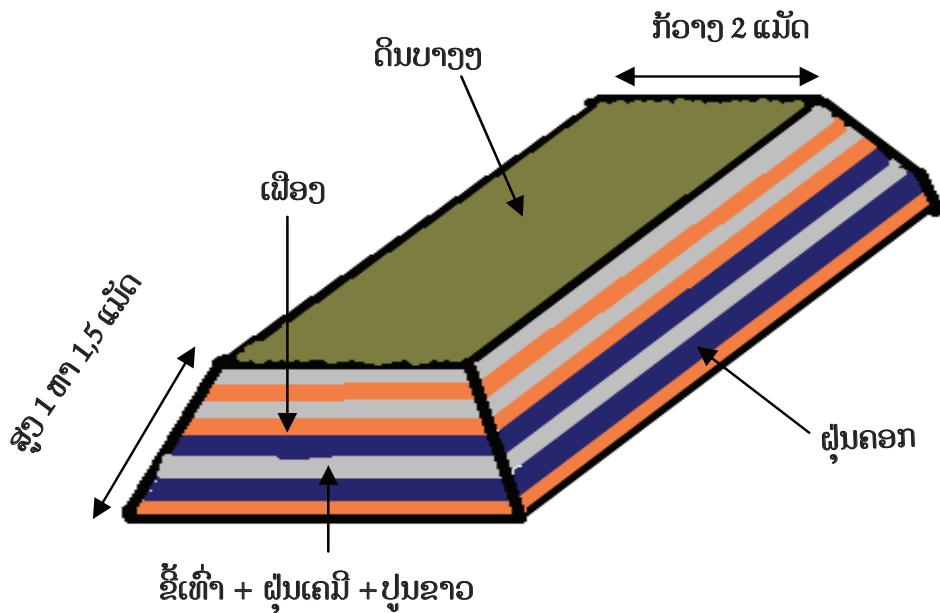

ຮູບ.2. ແຜນທຶນນໍາມາເຮັດຝຸນບິນ

1.6. ຂັ້ນຕອນໃນການເຮັດຝຸນບິນ

1. ກອງເສດິດ (ແຜນ, ຕຳແຜນ) ໃສ່ໄຫ້ໜາປະມານ 20 ຫາ 30 ຊມ ຢ່ວບ ແລ້ວຫີດນ້ຳໃຫ້ຊຸມ.
2. ເອົາຝຸນຄອກໂຮຍໃສ່ເທິງກອງແຜນ ເປັນຂັ້ນທີ 2 ໂດຍໃຫ້ໜາປະມານ 5 ຊມ
3. ເອົາໃໝ່ເຫື່ອ , ຝຸນແມີ, ປຸນຂາວໂຮຍໃສ່ໃຫ້ທີ່ວ (ໂຮຍບາງງົງໃຫ້ສະໜົ້າ ສະເໜີ) . ແລ້ວປຶກດ້ວຍດິນລະອຽດປະມານ 2.5 ຊມ
4. ຄວນໃສ່ຈຸລິນຊີໃນແຕ່ລະຂັ້ນໃຫ້ທີ່ວ ໃນອັດຕາສ່ວນ 200 ກຣາມ ປະສົມ ນ້ຳ 20 ລິດ / ແຜນ 1 ໂຕນ ໃຫ້ເບິ່ງວິທີການນຳໃຊ້ຢູ່ນໍາຊອງຂອງຈຸ ລິນຊີ ແຕ່ກ່ອນຈະເອົາໄປທິດໃສ່ຄວນຄົນໃຫ້ລະອຽດໃນເວລາ 10 ຫາ 20 ນາທີເສຍກ່ອນ ຈຶ່ງແບ່ງເອົາໄປທິດໃສ່ ແລ້ວເອົາດິນຫວ່ານປຶກເທິງ ສຸດໝາ 1 ຊມ .

5. ຫຼັງຈາກທີ່ເຮັດສໍາເລັດແລ້ວ ກໍ່ສືບຕໍ່ເຮັດຄືນໃໝ່ຂັ້ນຕອນ 1, 2, 3, 4 ຕື່ມ
ເຮັດແນວນີ້ຈົນກອງຝຸ່ນມີຄວາມສູງເຖິງ 1 ຫາ 1.5 ແມ້ດ
6. ຫຼັງຈາກສໍາເລັດແລ້ວ ໃຫ້ເອົາຜ້າຢາງປຶກຄຸມໄວ້ ຫຼືຖ້າບໍ່ມີຜ້າຢາງກໍ
ໃຫ້ເອົາໃບກ້ວຍປຶກກໍໄດ້ ຖ້າມີເງື່ອນໄຂຄວນນູ້ ແລະເຮັດວຽກລະ
ບາຍນີ້ຈ້າອອກຈາກໜານຝຸ່ນ.

ຮູບ 3. ຂັ້ນຕອນການເຮັດຝຸ່ນບິ່ນ

ຄວນເຮັດຮີ້ວອ້ອນໄວ້ ເພື່ອປ້ອງກັນສຳມາລົບກວນ. ຖ້າຫາກບິ່ນ
ຝຸ່ນຍານໝາວຫຼັງຈາກເອົາຜ້າຢາງປຶກກອງຝຸ່ນແລ້ວ ຄວນນຳເພື່ອງນາປຶກ
ຫຼັມຫາງນອກເພື່ອຮັກສາຄວາມຮ້ອນຂອງກອງຝຸ່ນ.

1.7. ໄລຍະເວລາບິນຝຶນ

1.7.1. ໄລຍະເວລາບິນຝຶນ

- ເວລາບິນຝຶນແມ່ນຂຶ້ນກັບລະດູການ
- ຍານາມວັດແຕ່ເດືອນ 11 ຫາ ເດືອນ 3 (ເດືອນສາກິນ) ໃຊ້ເວລາບິນຢ່າງນ້ອຍ 45 ວັນ .
- ຍານຮ່ອນແຕ່ເດືອນ 4 ຫາ ເດືອນ 9 (ເດືອນສາກິນ) ໃຊ້ເວລາບິນ 25 ຫາ 30 ວັນກໍສາມາດນຳເອົາໄປໃຊ້ໄດ້
- ຫຼັງຈາກບິນຝຶນໄດ້ 1 ຫາ 2 ອາທິດ ກໍສາມາດ ບິນກອງຝຶນໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ ອາກາດຖ່າຍເຫັນ ແລະເຮັດໃຫ້ເຜືອງຂ້າງນອກທີ່ຍັງບໍ່ທັນຂະຫຍາຍຕົວ ບິນກັບເຊົ້າໄປໃນກອງຝຶນ .

1.7.2. ຈະສັງເກດແນວໃດວ່າເປັນຝຶນເລື່ອແລ້ວ

ໂດຍທີ່ໄວໄປຝຶນບິນທີ່ສະຫຼາຍເປັນຝຶນແລ້ວຈະສັງເກດໄດ້ຢ່າຍໆດັ່ງນີ້:

- ສີຂອງເສດີຝຶນຈະເຂັ້ມເປັນສິນໜ້າຕາມບິນດຳມີຄວາມອ່ອນເປົ່ອຍຸ່ຍດີກ ວ່າໄລຍະທຳອິດ .
- ອຸນນະພູມພາຍໃນ ແລະນອກກອງຝຶນໄກ້ຄວາມກັ້ນ
- ບໍ່ມີກິ່ນເໝັ້ນ
- ມີຄວາມຊຸ່ມ 40 ຫາ 50 % ບໍ່ຄວນປະຝຶນທີ່ເປັນດີແລ້ວໄວ້ດິນດິນເກີນໄປ ເພາະຈະສູນເລຍຫາດອາຫານ .

1.8. ແຮທາດຕ່າງໆໃນຝູນບິນທີເປັນແລວ (ຜົກອງ)

1. ແຮທາດຕ່າງໆໃນຝູນບິນທີເປັນແລວ

ຝູນບິນພາຍຫຼັງທີ່ເປັນແລວຈະເປັນຈຸແຮທາດ N, P, K ດັ່ງນີ້:

ໃນ 1 ໂຕ ຝູນບິນຈະມີທາດໂດຍປະມານ

N = 17,2 ກິໂລ

P = 18,0 ກິໂລ

K = 8,5 ກິໂລ

2. ວິທີນຳໃຊ້ຝູນບິນເຂົ້າໃນການກະສິກຳ

- ໃສ່ນາເຂົ້າ : ຄວນໃສ່ໃນອັດຕາສ່ວນ 5 ຫາ 10 ໂຕ / ອຕ ຫຼືເທົ່າກັບ 800 ຫາ 600 ກລ / ໄລ, ຕ້ອງເລືອ້າຝູນບິນໄປປາຍທີ່ໄວ່ເຮັນແລວໄທກີບກ່ອນການປຶກດຳ 15 ຫາ 20 ວັນ
- ໃສ່ຜິດຜ້າຕ່າງໆ: ຄວນໃສ່ໃນອັດຕາສ່ວນ 1 ຫາ 3 ໂຕ / ໄລຫວ່ານໃຫ້ທີ່ວ່າບໍລິເວນ ຂອງໝານທີ່ຈະປຸກຜ້າໃນໄລຍະກວມດິນແລວໄທກີບ ຫຼື ໃສ່ປິນກັບຝູນຄາມີສຸດຕ່າງໆກໍໄດ້, ຖ້າຫາກປຸກໄດ້ 1 ປີ ແລວ ໃຫ້ໃສ່ 50 ຫາ 100 ກິໂລ / ຕົ້ນ ໃຫ້ໃສ່ອ້ອມຮອບຕາມຫຼຸງຝູນຂອງຕົ້ນໄມ້.

ប៊ីមក្នុងឯកសារពេលវេលា

1. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំ
2. ព័ត៌មានប្រចាំខែ
3. ព័ត៌មានប្រចាំថ្ងៃ
4. ព័ត៌មានប្រចាំសប្តាហ៍
5. ព័ត៌មានប្រចាំខែខែ
6. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំ
7. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំទិន្នន័យ
8. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពីរ
9. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំម៉ោង
10. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
11. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
12. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
13. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
14. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
15. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
16. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
17. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពីរ
18. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពីរ
19. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពីរ
20. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពេញ
21. ព័ត៌មានប្រចាំឆ្នាំពីរ

22. ពោកមិកការប្រើប្រាស់ទៅខាងក្រោមសំណើ
23. ផែនដែនបំផុតធនការលេវងីរដឹងដីដែលបានបានក្នុងការប្រើប្រាស់
24. ពោកមិកការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធមូលដ្ឋាន
25. ពោកមិកការប្រើប្រាស់EM
26. ពោកមិកការប្រើប្រាស់ទៅខាងក្រោមសំណើ
27. ពោកមិកការខេចចាយដែលមិនមែនឈាមាក
28. ពោកមិកការទេរដូចជាបំបាត់ប្រើប្រាស់
29. ពោកមិកការប្រើប្រាស់ទៅខាងក្រោមសំណើ
30. ពោកមិកការប្រើប្រាស់ទៅខាងក្រោមសំណើ
31. ពោកមិកការប្រើប្រាស់

ផែនដែន

1. ពោកមិកការលេវងីរ
2. ធនការធនការធនការ
3. ពោកមិកការពិនិត្យធនការ
4. ការអនុបានធនការដី
5. ពោកមិកការលេវងីរដឹងដីដែលបានក្នុងការប្រើប្រាស់
6. ការប្រើប្រាស់ធនការធនការធនការ
7. ពោកមិកការពិនិត្យធនការ
8. ពោកមិកការទេរដូចជាបំបាត់ប្រើប្រាស់ និងការប្រើប្រាស់
9. ពោកមិកការពិនិត្យធនការ
10. ពោកមិកការទេរដូចជាបំបាត់ប្រើប្រាស់
11. ពោកមិកការប្រើប្រាស់
12. គ្រាមពិនិត្យការប្រើប្រាស់ (ធនការធនការធនការ)
13. ការលេវងីរដីដែលបានក្នុងការប្រើប្រាស់

ສະຫັບສະໜູນການຈັດພິມໂດຍໂຄງການ:

FWC BENEFICIARIES 2013–LOT 1 RURAL DEVELOPMENT AND FOOD SECURITY,
Specific Contract DCI-ASIE/2014/354910

